

CESOP ziņošanas sistēmas konspektīvās vadlīnijas maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (MPS)

Apstiprinātas Latvijas Finanšu nozares asociācijas
Padomes 03.03.2023. sēdē (protokols Nr.3-2/2)

MĒRĶIS:

CESOP ziņošanas¹ mērķis ir konstatēt pārrobežu maksājumus, kas ir regulāri, un ziņot, ja atbilst noteiktām pazīmēm. Sistēma ir izveidota, lai konstatētu tos subjektus, kam pārrobežu darbības dēļ būtu jāreģistrējas un jāmaksā PVN. Jāņem vērā, ka ziņojamos datos bieži vien būs vairāk informācijas, un ziņotās transakcijas ne vienmēr liecinās, ka persona ir kaut ko pārkāpusi. Pēc datu apkopošanas un analīzes centralizētā sistēmā arī tiks secināts, vai no ziņojumiem izriet, ka konkrētos gadījumos nodokļu administrācijām jāveic kādas pārbaudes.

VISPĀRĒJIE PRINCIPI:

- Nekad neziņo maksātāju.
- Strādā tikai ar tiem datiem, kas MPS ir.
- MPS neveic izmeklēšanu manuāli – ziņo transakcijas, ko atlasa automatizēti pēc tehniskas pazīmes.
- MPS nevērtē to, kam un kur ir jābūt PVN maksātājam.
- Aptver gan kredītpārvedumus, gan karšu maksājumus, turklāt tos skatās kopsakarā (tas kas attiecas uz ienākošajiem darījumiem).
- Ziņošana atšķiras maksājumu saņemšanā un veikšanā.
- 25 maksājumu sliekšņa noteikšana un ziņošana nav viens un tas pats: ja tiek konstatēts sliekšnis, ziņo visus maksājumus jau no 1. maksājuma.
- Nav nekādu summu sliekšņu.
- Maksājumu saņemšanas pusē dati ir visprecīzākie, un tādēļ ziņošana – vienkāršāka. Maksājumu veikšanas pusē – bieži vien datu sakritības atklāšana būs mazāka precīza, tādēļ precizitāte nebūs tik augsta.
- Karšu darījumi – gan klātienē gan e-komercijas darījumi, kā arī darījumus kartei neesot klātesošai – card not present darījumi.
- Ziņošanas pienākums ir gan par saņēmēju juridisku, gan par saņēmēju fizisku personu.
- Nav svarīgi, vai pārrobežu maksājums ir starp saviem kontiem – arī tie pakļaujas ziņošanai.

ĢEOGRĀFIJA:

- A. Pienākums **maksājumu saņēmēja MPS** (saņemts kredītpārvedums klienta kontā vai tirgotājs saņem maksājumu, kas veikts ar kartes darījumu) ir tad, ja maksājums saņemts no citas ES dalībvalsts (pēc IBAN vai kartes izdevēja bankas valsts koda). EEZ tiek uzskatītas par trešajām valstīm CESOP izpratnē. Ja maksātājs ir no trešās valsts, ziņošanas pienākuma nav (jo ES nav svarīgi, vai ES persona korekti maksā PVN trešajās valstīs).
- B. Pienākums **maksājuma veicēja MPS** (veikts kredītpārvedums no klienta konta vai klients ar MPS izsniegtu karti veic maksājumu trešajā valstī) ir tad, ja maksājuma saņēmējs ir trešajā valstī, un to nosaka pēc IBAN vai BBAN, vai tirgotāja valsts (kā reģistrēts maksājumu sistēmā, nevis juridiskā reģistrācija). EEZ ir trešās valstis CESOP izpratnē.

¹ Detalizēts skaidrojums ir pieejams dokumentā "Guidelines for the reporting of payment data": https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation-1/central-electronic-system-payment-information-cesop_en

SKAITĪŠANA:

- Ziņošanas pienākums ir tad, ja MPS klients maksājumu saņēmis (A) vairāk nekā 25 gadījumos ceturksnī kā pārrobežu maksājums (maksāts no citas valsts IBAN vai ar citas valsts karti) vai maksājums veikts vienam maksājuma saņēmējam vairāk nekā 25 gadījumos ceturksnī kā pārrobežu maksājums (B).
- A gadījumā skata kopā karšu maksājumos un kredītpārvedumus. Proti, ja tirgotājs saņem naudu gan vienā, gan otrā veidā, tad 25 maksājumu kritērijs jānosaka kopā. Ziņošana tehniski notiek pēc tam par katru darījumu, sniedzot shēmā paredzēto informāciju par ienākušo darījumu (kurš saņēma, jo liels pārrobežu maksājumus skaits var liecināt, ka MPS klients faktiski sniedz pakalpojumus citā dalībvalstī, bet to pētīs CESOP centralizētā sistēma).
- Ja MPS klients ir fiziska persona un individuālais komersants (dažādi reģistrācijas numuri), 25 maksājumu sliekšni skaita atsevišķi.
- Maksājumiem uz trešajām valstīm (B) saskaitīt kopā karšu maksājumus un kredītpārvedumus datu struktūras un satura dēļ praktiski nav iespējams. Tādēļ šajos gadījumos ieteicams rīkoties tā, ka 25 sliekšņa noteikšanai izmanto kredītpārvedumus, kur ir viens IBAN vai BBAN. Citus laukus neanalizē, jo tie nav strukturēti un būtiski samazinātu informācijas precizitāti. Savukārt karšu darījumus uz trešajām valstīm analizē **tikai** karšu maksājumu ietvaros (jo šeit nav IBAN vai BBAN), par pamatu izmantojot vienīgo kvalitatīvo pieeju – Merchant ID, kas pieejams karšu sistēmās, sakritību.
- Lai arī teorētiski būtu izmantojami arī citi lauki maksājumiem uz trešajām valstīm (B), to sakritības analīzi automātiski šobrīd veikt nav iespējams, lai nodrošinātu kvalitatīvus datus. Ja kāds MPS uzskata, ka tas spēj veikt manuālo salīdzināšanu un atlasī, lai vēlāk automatizēto rīku apmācītu saprast līdzības, šāda pieeja nav aizliegta, bet netiek obligāti prasīta.

ZIŅOŠANA:

- Ziņošanai ir pakļauta arī fiziska persona – MPS klients –, kas saņem no citām fiziskām personām vismaz 25 maksājumus ceturksnī, ja šie maksājumi veikti no citas ES valsts finanšu iestādes IBAN (nav jāskatās juridiskā reģistrācija, filiāle utt.).
- Ziņošanai un skaitīšanai (A) ir pakļautas arī fiziskajās preču un pakalpojumu tirdzniecības vietās veiktās transakcijas ar kartēm, proti, ja vairāk nekā 25 ceturksnī veiktas transakcijas ar citu ES valstu kartēm, tad visas šīs transakcijas ir pakļautas ziņošanai.
- Karšu un kredītpārvedumu kopējai ziņošanai (A) būs pakļautas parasti personas, kas ir tirgotāji. Proti, tās ir personas, kas ir MPS klienti un par ko MPS parasti zina visus datus. Ziņojot datus par tirgotājiem, kas nodrošina karšu pieņemšanu, ziņojumā iekļauj juridisko nosaukumu (var nenorādīt karšu sistēmās reģistrēto biznesa vārdu).
- Adrese ziņojumā var tikt ierakstīta brīvā formā, nav plānots validēt pilsētu un ielu nosaukumus.
- Ziņo arī REFUND, ja tas ir zināms. REFUND tiek pielīdzināts ienākošajam darījumiem. Ziņojot REFUND, darījumiem pievieno atzīmi, lai to atpazītu un izšķirtu starp citiem darījumu veidiem.
- Daļa lauku ir obligāti, daļa – fakultatīvi. Ir arī lauki, kuri nav obligāti, un tos aizpilda tikai tad, kad šī informācija ir pieejama.

TERMIŅI:

- Ieviešana līdz 2023.gada 31.decembrim.
- Ziņošana caur VID EDS.
- Pirmais ziņojums – 2024.gada aprīlī par 2024.gada 1.ceturksni.